

BRASSÓI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN és SZOMBATON.

<p>ELŐFIZETESI ÁR: helyben házhoz hordva, v. vidékre postán küldve: Egész évre 4 frt — kr. Félévre 2 " — " Negyedévre 1 " — " Február—júniusig 1 " 70 " Külföldre egész évre 15 frank.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hol a szerkesztő naponként d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig található. Ide intézendők a lap szellemi részét illető közlemények. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Alexi könyvnyomdája, Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hová az előfizetési pénzek és hirdetések, valamint ezek díjai bérmentve küldendők. Hirdetések és Nyilt-tér előre fizetendő.</p>	<p>HIRDETÉSEK DÍJA: 4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 60 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknel kedvezmény. Minden egyes hirdetemény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nyilttéri közlemény sora 10 kr.</p>
---	---	--	--

REMÉNYI EDE.

"A messze távolban is magyar maradtam, mert ez szent kötelességem", ezekkel a szavakkal felelt a nagy művész, midőn világköltő útjából visszatérve honába, hazája nyelvét hallá megcsendülni honfitársai üdvözlő ajkain. Szíve, mely a távolban is honáért dobogott, s a hon-szeretet, mely egész lényét betölté, nyilatkozott meg e szavaiban, s a nagy művész, ki — mint maga mondja: „szavakban nem, csak hangokban tud beszélni”, e szavaival ép oly közel férközött szívünkhöz, mint művészetének elragadó hatalmával.

"Magyar maradtam" — mondtad, mert hogy magyar voltál, azt tudjuk mindnyájan, az nemzetünk történetének sötét lapjaira arany betűkkel van bevésve; mert hisz a hatvanas évek szomorú napjaiban, az elnyomatás, a zsarnok uralom fájdalmas korszakában „a te fényes lelked világított előttünk s pacsirtaként a magasba szállva, hirdette a rózsás hajnalt”.

Magyar voltál, a magyar szabadságharcz nevelt, a csatateren tanultál hazaszeretetet s a lelkesedés, melyet hegedűd húrjaival — szívedből merítve — öntöttél a küzdő magyar seregbe, harcossá avatta a gyenge ifjút s erőt adott az aggastyán karjának. Petőfi gyújtó szava s a te hegedűd hangja csodákat műveltek.

A száműzetés nehéz napjaiban a honfibú: „Tenálad munkás fájdalom leve, Nagy, büszke, boldog népek közt forogván Művészetedben a magyar neve” —

fényt, hírt dicsőséget szerzettél széles e világon a magyar névnek és segélyt honfitársaidnak.

S midőn derengeni kezdett a hajnal, melynek első pacsirtája te valál, visszatérve honodba, vigaszt nyújtottál a még mindig csüggedőknek s lelkesedésre ragadtad azokat, a kik veled együtt biztak a nemzet jövőjében, a kik büszke önérzettel mondták a költővel:

„És élni fog e hon, — menny, föld minden hatalma Zúduljon bár fel, — mert élni akar.”

És te az öntudatra ébredező nemzetet többé megpihenni nem engeded; varázs-hegedűddel bejáród hazánk minden zúgát s a lelkesedést, melyet a húrjaidról elhangzó magyar dal kelt,

a szabadságharcz eszméinek szolgálatába vezérel. Körutadon gyűjtést indítasz a szabadságharcz dalnoka Petőfi Sándor szobrára, s a megható példa, hogy a magyar zene apostola siet leróni kegyelete adóját a magyar dal apostolának: lelkes visszhangra talál; az eszme testét ilt s ma már Petőfi Sándor remek szobra ékesíti százszorszép fővárosunkat, maradandó emlékül a nemzet kegyeletének. Szíved megnyilik a jótékonyagnak s dús jövedelmedet embertársaid nyomorának enyhítésére fordítod, míg magad szegény maradsz.

Ez emlék maradt ránk ifjabb nemzedékre te rólad, mert hisz azóta lefolyt egy emberöltő — s míg te a nagy világ minden zúgát bejártad, dicsőséget szerezve a magyar névnek, itthon sok minden változott.

De te nem változtál! Első gondod elzárándokolni a nagy költő szobrához, áldozni a magyar szabadság szellemének, koszorút tenni annak lábaihoz, „a kinek lelke mindig a te lelked volt, van és lesz”. S aztán, útra kelsz, hogy még egyszer bejárd hazádat, hogy még egyszer — s talán utoljára — megszólaltasd húrjaidon azokat a magyar népdalokat, melyek szívedből fakadtak s melyeknek mestere egyedül te vagy. A magyar népdalt játszod te lángtehetségednek egész elragadó erejével s a húrjaidról elhangzó magyar népdal a legédesebb a mi szívünknek, mert hisz a mi fájdalomunk sir és zokog, a mi örömlünk ujjong és tombol azokban.

És mert te nem változtál, mert magyar maradtál, nem változott a mi szeretetünk sem te irántad; ezt átörököltük kedves hagyományként apáinkról, s most, hogy az évek súlyával váladon, de ifjú lélekkel ismét itt vagy körülünkben, rajta leszünk, hogy ráismerj bennünk honfitársaidra.

Buzgó és geniális apostola a magyar népdalnak, büszkesége nemzetünknek, kuncse hazánknak, légy üdvözölve körülünkben! Szívünk meleg szeretete tegye kedvessé és boldoggá itt-téted rövid perczait.

Isten hozott!

Belföld.

A képviselőháznak ápril 22-én izgatott ülése volt. Nem a birói szervezetről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása idézte azt elő, mert ez meglehetősen sima mederben folyik, hanem a betérjesztett interpellációk s ezek közül az, melyet Komjáthy Béla tett a csongrád-megyei korrupt állapotok ügyében. A miniszterelnök nyomban válaszolt is rá s kijelentette, hogy e visszási állapotokat, melyekhez hasonló az országban nincs — már hivatalba léptekor olyanoknak találta s hogy azok gyökeres orvoslása elmaradhatatlan. Egyik megjegyzése által Horváth Gyula találva érezte magát s felszólalt, de a miniszterelnök élesen válaszolt rá. Interpelláltak még Kaas Ivor a dunáninneni ágostai egyházkerület ülésén előfordult pánszláv izgatások tárgyában; továbbá Törs Kálmán a szentesi állapotokról, *Folonyi* a közös hadseregbe áthelyezni szándékolott honvédezedések ügyében s végül *Pázmány* ama körülményről, hogy a közös külügyminisiteriumba kinevezett három osztályfőnök között egy magyar sincs.

A *rézváltópénz szaporításáról* szóló törvényjavaslatot nyújtott be Wekerle pénzügyminisiter a képviselőházban. E javaslat szerint Magyarországon 300,000 forint ára egykrajczáros rézpenzt verének. A törvényjavaslatot a minisiter azzal indokolja, hogy a rézváltópénz nagyon megfogyott s mivel a négykrajczárosok és a félkrajczárosok iránt nem mutatkozik kereslet, azért a szaporítandó rézváltópénzt mind krajczárosokban vereti.

A *május elseji munkástüntetések* tekintetében — mint a „*Poster Correspondenz*” értesül — kész a magyar kormány oly manifestációkat megengedni, melyek a törvényes korlátokon belül mozognak. Gyűlések, melyeket a hatóságnak bejelentettek s melyek engedélyezve lettek, meg lesznek tarthatók, tömeges körmenetek azonban csak a rendezők személyes felelőssége mellett és csak annyiban, a mennyiben a nyilvános közlekedést nem zavarják. A zászlók és jelvények alatti felvonulás semmi esetre sem lesz megengedve. Mérvadó körökben reménylik, hogy a nemzeti munkáspárt, mely május 1-ének nemzetközi megünneplését perhorreszkálja, lehetőleg sok elvtársat fog szerezni s így a tüntetők száma az idén kisebb lesz a tavalyinál. Magyarországi munkásainak végre nincs is okuk hazájuk ellenségeivé lenni, mely hazájuk a legliberálisabb mértékben gyakorolja szociálpolitikai törvényhozása által a munkásvédelmet.

Országos regálé-értelmezlet. Azok a regálé-birtokosok, kik a megváltás alkalmából igényeikkel vala-

TÁRCZA.

Szeretni.

Szeretni! oh, midőn a szerelem
 Az árva szív kegyetlen zsarnoka;
 Szeretni! oh, midőn a szerelem
 A boldogságnak hajnalszillaga!

Szeretni! ha a remény elveszett;
 S ha a szerelem nem is nyújt vigaszt . . .
 Szeretni! akkor, ha a szív beteg
 S csak a szerelem gyógyíthatja azt.

Halandó ember! a kit az egék
 Szentebb érzéssel meg nem áldtanak —
 Tanulj feledni! . . . s oh, remélj! s szeress!
 Míg szemfedőt rád nem borítanak.

T. J.

Reményi Ede.

Kedden jön hozzánk Brassóba a nagy művész, a ki 16 évig szerzett földköri utazásában dicsőséget a magyar névnek. Nyugtalan vére, hirtűséggya kiragadták hosszú időre a hazából, de nem lett feledve a hatás, a mit Reményi gyönyörű játéka keltett a magyar szivekben. A fiatalabb generáció csak hűrből ismerte és nagy reményekkel tekintett a nap elé, midőn a művész ismét a haza földjére teszi lábát, hogy színöröszimre láthassa őt, ki a 60-as évek sötét napjaiban annyi sok édes órát szerzett a magyarnak.

A művész haza érkezett s mert ő édes mind-

nyájunka széles Magyarországon, sorban meglátogatja a hazai városokat, hová őt édes emlékek kötik vagy a hol még nem járt, hogy bűvös vonójának varázserejével ismét magához bilincselje a sziveket.

És meghódította már hazánk legtöbb városát. Pár nap mulva városunk vendége lesz Reményi s így helyenvalónak látjuk róla egyet-mást elmondani, a mennyit egy szűk tárcza keretében épen lehet.

Reményi Ede művészetének fő jellemvonása az, hogy magyar minden ízében. Mestere a népdalnak, a mely, ha hegedűjének húrjain felhangzik, páratlan lelkesedést kelt s olyan jól esik a magyar szíveknek.

A magyar népdal nem is olyan régóta dominál, mint gondolnók. Nem kell visszamennünk Arany János diák-korára, midőn a híres debreczeni kollegiumban gitár mellett dalolták azokat a nótákat, a melyeket Arany oly találóan „fájó; édeseknek” nevez. Ebben az időben szó sem volt arról, hogy az úri kisasszony zongorája vagy gitárja mellett magyar népdalt énekeljen. A polgári elem pedig mint ruházatban, dalban is az úri osztályt utánozta. Az 50-es és 60-as évek daloskönyveiben alig lehet egy-két igazi magyar nótát találni a sok német ízű „fájós édes” nóta mellett.

A cigányt pedig akkor is szerették. Jól esett a hegedű bűs hangja abban az időben is a magyar szíveknek. Fizették, dodelgették a cigányt, a magyar nótakultúráját akkor is, sőt Kulesar István író-társával együtt a sírhoz is kikísérte az öreg Bihar, lelkes beszédet tartva a sírnál; de arra e nagy lelkesedés mellett sem volt példa, hogy magyar művész felvett volna másorába egyet is a magyar nótákból.

Reményi tette meg ezt először és Blaháné mellett

neki köszönhetjük első sorban, hogy a legelőkelőbb szalonok is megnyiták a magyar népdal előtt. Rendkívüli hatást keltettek az ő magyar nótái, mert az elnyomatás sötét korában, abban az időben szólottak leplezetlenül a magyar szívekhez, a midőn a honfi bánat csak leplezetten nyilatkozhatott.

De hát Reményinek magyar iskolája a szabadságharcz volt. A londoni operának volt első hegedűse, midőn a szabadságharcz híre haza sietett, hogy hegedűjével lelkesedést öntsön a magyar seregbe. A harc leveretése után követte honfitársait a száműzetésbe. A külföldön hangversenyeket rendezett az ott élő magyarok fölségélyezésére. Egy hamburgi előkelő polgárt annyira elragadtott játékaival, hogy fiává akarta fogadni; de Reményit üzte a honfibanat és Amerikába vitorlázott.

Innen fél év mulva visszatért Európába s 1853-ban Liszt Ferenczhez került Szász-Weimarba. Lisztől nagyon sokat tanult, úgy hogy rövid egy év leforgása alatt az angol királyné zenekarába jutott, mint a királynő „szóló hegedűse”. Innen hangverseny-körútra indult Angolországba. Páratlan az az elismerés, a melyet e körútjában aratott. Mindenütt óriási lelkesedéssel fogadták, a lapok kiadták arcképet és olyan rokon-zivnvesen írtak róla, a mi ritkítja páját. Ekkor jutott szoros barátságba Hugo Viktorral. Az angol királynő annyira kitüntette, hogy több alkalommal meghallgatta játékát és különösen az a nóta nyerte meg tetszését, hogy: „Hej, huj, magyar ember összeüti bokáját.”

1860. január 28-án jött Reményi Budapestre, mi után a királytól kegyelmet kapott. Alighogy haza jött a nemzeti színház akkori intendánsa, gróf Ráday Geodeon szerzőltette hat hangversenyre. Az első hangver-

mely okból elutasítva lettek, május hó 3-án vasárnap d. e. 9 órakor, Budapesten, a kereskedelmi csarnokban értekezletet tartanak, melyen az érdekeiknek testületi megóvása végett teendő közös lépések fölött fognak tanácskozni. Az érdekeltek levélben jelentsék be megjelenésüket az értekezlet előadójánál, Fejér Márton ügyvédnél, (Budapest, Ferencz-József tér, 8. sz.), vagy bízzák meg nevezettet igényeik képviselővel. Az értekezlet emlékiratot fog intézni a pénzügyminiszterhez, hogy a kilátásba helyezett utólagos kártalanításnál az elutasított regálébiratások jogait a miniszter figyelmébe ajánlja.

Külföld.

Az osztrák pártok. A költségvetési bizottság ápr. 22-én tartott ülésében dr. Herold az ifjú csehek nevében kijelentette, hogy párthívei meg fogják szavazni az ideiglenes költségvetést, még pedig arra való tekintettel, hogy a törvény a kormányzat folytatására szükséges, de azzal a fenntartással, hogy e megzavazás a kormánnyal és a költségvetés egyes tételeivel szemben elfoglalt álláspontjuknak mi tekintetben sem praedjudikáljon.

Bismarck szándéka. A „Hamb. Nachr.“ polemizál a külföldi lapok amaz állítása ellen, mintha Bismarck herceg a birodalmi gyűlésbe leendő belépése által magát úgyszólván degradálná. Vilmos, ki később császár lett, 1848-ban szintén tevékeny tagja volt a német gyűlésnek. A látszólag Bismarck herceg által inspirált cikk sejteti engedi, hogy a volt kancellár az esetben, ha megválasztják, a birodalmi gyűlésen a vitákban részt fog venni.

Muska béke. A „Journal de St.-Petersbourg“ reprodukálja a „Nord“ cikkét Oroszországnak a bolgár fejedelem kelet-roméliai kormányzói megbízásának lejártá alkalmából tanúsítandó magatartását illetőleg és hozzátéti, hogy Oroszország sem nem óhajtja, sem nem tartja szükségesnek, hogy a bolgár darázs-fészkekbe nyuljon es napirendre hozzon oly kérdést, mely veszedelmessé válhatnék Európa békéjére nézve.

Anarchisták izgatása. Párisban a hazafias liga 5000 példányban anarkista kiáltványt terjesztett szét a kaszárnyákban. A kiáltvány következőleg végződik: „Egyesüljetez velünk és harcoljatok az utcán szabadságunkért! Halál a hatóságoknak! Éljen az anarchia! Éljen a forradalom! Le a hadsereggel!“

A török porta végre elhatározta magát az orosz példa követésére s ázsiai birodalmának lakóit hadiszolgálatba vonja be. A szultán rendelkezése Sakir pasa az Albasgero, Bajazid, Mus, Erzerum stb. határtartományokban a kurd törzsekből 24 kisegítő lovasezredet alakított. Ez ezrednek legénysége az orosz kozákokhoz hasonlóan maga látja el magát lóval, míg az állam a fegyvert adja nekik s őket háború idején fizeti és táplálja is. A tisztek szintén kurdok. Ama törzsek, melyek a 24 ezredet felállítják, minden más adófizetéstől fel vannak mentve. Azt hiszik, hogy ez új kurdlovasság Oroszországgal való esetleges háborúban a császár kaukázusi csapataival szemben jó szolgálatot tesznek.

A munkáskérdés kapcsolatban a munkásbiztosítással.

Irta: Balla Károly.

(Folytatás.)

Mielőtt a munkáskérdés mibenlétének érdemleges tárgyalásába bocsátkoznánk, szükségesnek tartjuk antcipálni olyan tételeket, melyek a kérdés alaposabb átértékeléséhez okvetlenül megkívánhatnak.

Előre is kiemeljük, hogy a munkáskérdésnél kitérések engedünk meg magunknak. Rögtonében

senyen történt meg az a jelenet, hogy a hegedűjének hangjaira föllekesült közönség tomboló követelésének engedve, a hírhedt Prottmann rendőrfőnök szigorú tilalmi daczára is, eljátszotta az oly régóta nélkülözött „Rakóczi-t“. A honfiai lelkeseidestől áthatva, rázendítette a tiltott dalt s hegedűjének minden hangja gyújtott; a hatást lehetetlen leírni. E tettéért Reményit Prottmann Budapestre internálta és hónapokba került, míg újra visszakapta szabadságát.

Ezután tette meg azt a körutat, mely alatt lázba hozta játékaival az egész országot. A városok versengtek egymással, hogy miként tüntessék ki a nagy művészt. Körútja való-ágos dadalút volt. Diszpolgáira választották, az iparos céhek megtették tiszteletbeli mesterre és népszerűsége olyan nagy lett, hogy szemet szurt a Bach-korszak emberének, a kik őt aztán felügyelet alá helyezték.

Reményi, daczára annak, hogy hangversenyeire csak úgy zarándokoltak, mindig szegény maradt. Mindig volt egy-két pártfogója s azokívül nagy összegeket fordított jótékony és hazafias célokra.

Hazafias szempontból nagy érdeme Reményinek az, hogy neki köszönhetjük tulajdonképen, hogy nagy lyrikusunknak, Petőfinek, a szobra ott áll a Dunaparton. Reményinek, a nagy hegedűművésznék lelkében fogamzott meg az az eszme, hogy emléket kell emelni a legnagyobb magyar lyrikusnak. 1860-ban, Halason kezdte meg erre a gyűjtést, ezentul jövedelme nagy részét erre a nemes czérra fordította. A Petőfi-szobor azóta áll is, hirdelve nemzetünk nagyságát, de a művésznék, a ki megteremtője volt, meg csak most lett alkalma láthatni egyik legremekbáb művét.

Reményi 1863-ban Bécsben lepett fel óriási elismerés mellett. Ezután pedig egy európai körútra indult

oda nem tartozóknak tűnnek fel, de a fejtegetés folyamán igazolandják azt, hogy az átmenet e helyt sem nélkülözhető. Elérni kívánjuk, hogy a jelenkor álláspontjáról tekintve a kérdés fontosságát, megtalálhassuk azon összekötő káposokat, melyek a korszerűség, a haladás eszméivel azonosítják a munkáskérdést, hogy utóbbinak „égető szükség“-e annál világosabban szembe szökjék.

Szólni fogunk: az ember rendeltetése, az érdek, a munka története, a gazdasági élet, a munkások, főképek, a munkáskérdés története s egyéb címekről; továbbá a biztosításról, valamint a tett intézkedésekről államokként, nem feledkezve meg azon legapróbb körülményekről sem, melyek ide vonhatók.

Az ember rendeltetése, feladata. Maga a józan ész diktálja azon igazságot, hogy az ember csakis társaságban élhet, úgy fejlődik s lesz valóban ember. Ez egy szükségszerű, természetes valami, mely az ember rendeltetésében gyökerezik. Egyásra vagyunk utalva, így akarja ezt a Gondviselés.

A teremtés titkát gyarló emberi elme nem képes kifürkészni s noha törekvései oda irányulnak, a mulandóság a végtelenségben útját állja s az ember végtére is az marad, a mi: a teremtés koronája, az isteni akarat szüleménye, különben muló, földi teremtmény. Képzletben elkalandozik a csillagvilágba, lelke fölrepül a hit szárnyain a Mindenható zsámolya elé, de az anyag, a test itt marad a földön, ez a rendeltetése. Az ember, a míg él, ugyancsak anyagilag létezik, a természetre van utalva. Az ember azonban nemcsak anyag, de egyuttal észlely, öntudatos cselekvősséggel. Mégis az öntudat nem úgy értelmezendő, hogy az a születés tényével egy időben jelentkeznék. A születés tagadhatatlanul magával hozza az öntudat előfeltételeit, de a működő, alkotó öntudat a fejlődési folyamat eredménye.

Főlöszleg arról szólni, hogy a földön nem egy, de több ember van, kik együttességben képezik az emberiséget. S ha igaz, hogy vannak emberek, úgy igaz az is, miszerint szükségképen kölcsönhatás keletkezik, a mint hogy a létföltételek minden egyénél azonosak.

Az ember szervezetének alkatelemei a természetből vannak kölcsönözve s ha ezek megfogytokoznak, ujjakkal pótolandók, mert azok híjával nincsen élet. Az ember rendeltetése élni mindaddig, míg a természetes folyamatok logikája valahol megakad, kimerül s az élet véget ér.

Az emberben, mint a természet összes mysteriumainak konkrét jelenségében, az ösztönszerűség, természetesség nyilatkozik, mely az azonos érdekek surlódása folytán az öntudatosság ellenőrzése alá kerül. A szükségletek azonos tartalma, célzatos fedezése az emberek között bizonyos vonalmat szül, világos leend, hogy ember ember nélkül nem létezhetik. Az idő, az újlag felmerülő szükségletek az egymásra utaltság magyarázóivá lesznek, mindmennyi nyilvánvaló bizonyítékok, melyek a vonzalom kötelekeit szorosabbra fűzni hivatottak. Kifejldődik a közérzet az egyéniség alapján s az öntudat megfigyelési az összehasonlítások következtében ezentul semmi kívánni valót sem hagynak hátra annak beigazolása végett, miszerint az egyén cselekvései a köz érdekében mérlegelendők. Továbbá: minden egyes ugyanazon forrásból fedezi szükségleteit, a honnan a másik, t. i. a természetből. De a teremtő úgy intézkedett, hogy az idő és tér, nem kevésbbé az anyagság folytán a természet adományai ne legyenek pusztá kézrátétel által elérhető, hanem öntudatos cselekvőség, munka eredményeként csikarandók ki, s azon öntudatosság szükségképen ismétlődő

s művészi játékaival mindenütt elragalta a közönséget. Abdul Azis, a volt török szultán annyira kiűntette őt, hogy kétszer is meghallgatta játékát. A hetvenes évek ejeen a nemzeti színháznak volt első hegedűse, de innen csakhamar megszált.

1876 elején hagyta el a művész hazáját, hogy először a külföldön, azután pedig idegen viágrészekben szerezen hazájának hírt, dicsőséget. 1878-ban vitte dicsvágya már másodszer át az Ozeánon s hat évig gyönyörködtette művészi játékaival az Egyesült Államok lakóit, a kik valóságban báványozták a nagy művészt.

Nyugtalan természete itt sem hagyta őt pihenni. 1884-ben Ausztráliába vitorlázott, melynek valamennyi nagyobb városában páratlan sikerrel hangversenyezett. Ezután Afrikát és Ázsiá egy részét járta be. Tokióban rendkívül lekesedéssel fogadták és abban a kitüntetésben részesült, hogy a mikádó nevével együtt jelent meg egy hangversenyen a papholyban. 1887-ben újra Afrikába ment s a Cap gyarat nagyobb városában példátlan sikerrel hangversenyezett. 1890. május 28 án indult el a Cap városából Európa fele, honvágygyal szívből s jun. us 15-en érkezett Londonba. Azóta Angol- és Skótzországban csillogtatta művészetét.

A nagy hódítá-ok után végre hazatért a művész, felidézni honfiai kebében az elmúlt idők édes emléket. Itthon szíves fogadtatásra talált, mert él még a s zveben sok neme; tettenek emlékezete. Zeneintezeteink versengenek fogadtatásának ünnepeyessé teteleiben, mert neki nagy resze van abban, hogy zeneviszonyaink a külföldével egyenrangra emelkedtek. Népszerűsége még nőni fog, mert a nagy lyrikusnak, a nép kedvencezének, Petőfinek úgyszólván általa megteremtett szobrára Reményi letette tiszteletének koszoruját.

alkalmazása azon következtetésre juttassa az embereket, miszerint: munkálkodni, dolgozni kell, ez élet-hivatás, ez az élet.

A gyakorlat, a meg-megújuló tevékenység, az öntudat világa idővel fölfedezik, hogy a munkában a czélszerűség, az eszközök és eredmény viszonylagos összehasonlítása megejtendő, szóval bizonyos elvek keletkezzenek, melyek a jövőbeni cselekvést irányítják s a leghelyesebb mederbe tereljék. De a természet merev ellenállása, mely csak a kényszernek enged, időhaladtával azon következtetést eredményezte az emberiségnél, hogy a tényleg elért és meglevőből az elérhető és lehető megállapíttassék. Lett tudomány.

Az emberiség fejlődése, a természet titkaiba való behatolás, a szükségletek szaporulata, a czélszerűség elve megadták az impulzust arra, miszerint az öntudatos tevékenység a tervszerűség felé hajoljon.

A családi élet, az emberi nem szaporodása, az ösztön s utóbb a tervező öntudat megszülettek egy nagy kérdést: a jövőről való gondoskodást. S azóta van társadalom.

Az elvek összefoglalata irányadásul az utónemzedék számára a gyakorlat konkrétizálása létet adtak a gazdálkodás eszméjének. Az emberiség élete, a történelem tudományt alkottak az ösztönszerű működésből s a testi munka kiegyezett az öntudattal. Lehető csekély fáradság útján lehető nagy eredményhez jutni: ez az évezredek által emelt hatalmas „memento“, mint a népek millióinak tapasztalata, érdeke.

Az egyéni, a közérdek s a jövő kérdése megvetették a *gazdálkodás* alapjait.

(Folytatása következik.)

Nagy Péter politikai végrendelete.

Nem lesz talán érdektelen épen napjainkban, midőn a népek aggodalmas tekintete minduntalan az északi kolosszus rémas alakja felé fordul, ezen úgyről en passant egyet-mást elmondani.

Gróf Andrássy Gyula 1886. nov. 25-én a delegatióban imigy nyilatkozott: „Nagy Péter végrendelete szerint a Balkán-félszigetnek Konstantinápolylyal együtt Oroszország uralma alá kell jutnia. Én nem tudom, hogy Nagy Péter hagyott-e egyáltalán végrendeletet. Én oroszoktól hallottam, hogy ez nem igaz. E végrendeletnek szövege nyilvánosságra soha sem jutott.“

Fontos nyilatkozat az egykori hírneves külügyminiszter szájából; de a végrendelet létezését vele kétségbe nem vonja, csak annyit mond, hogy ő maga nem tud róla.

Évekkel ezelőtt egy könyv fordult meg kezemben, melynek szerzője — mint látni fogjuk — csakugyan többet tud a dologról, mert Nagy Péter testamentumát szószerint közli. „Schwarze Punkte und Sonnenblicke am Lebenshimmel der Völker.“ (Leipzig 1871.), ez a czime a sok mindent tartalmazó könyvnek.

Ezen érdekes történelmi okmány — úgymond — tulajdonképen e czímet viseli: „Terv az uralomra Európa fölött. Nagy Péter hagyományá utódai számára Oroszország trónján, letére a péterhoi palota levéltárába Szent-Pétervár mellett.“

Erzsébet császárné idejében, az udvarnál nagy kegyben álló francia követ, *Don* lovag, másolta le 1757-ben s adta át XV. Lajosnak. A végrendelet bevezetésből és 14 szakaszból áll. Megjegyzem azonban, hogy a könyv nem lévén sajátom, a szó alatti okmányok csakis elöttem lényegesnek látszó részeit jegyeztem ki belőle.

Bevezetés: . . . „A gondviselés terve szerint az orosz nép van hivatva a jövőben Európa fölött uralkodni . . .“

1 . . . ; 2 . . . ; 3. Minden alkalommal a többi Európa belügyeibe és viszátkodásaiba kell avatkozni, kiváltképen pedig a Németországúba.

4. Lengyelországot folytonos rendetlenségek és párharcok támasztása által megzavarni, s ha a szomszéd hatalmak ezen politika elébe nehézségeket gördítenének, őket a lengyel terület megosztása által megnyugtanni, míg elérkezik az idő tőlük az odaadottat ismét visszavenni.

5. Svédországtól annyi terület foglalandó el, a mennyi lehetséges . . .

6. Orosz hercegek számára a feleségek mindig német házából választandók . . .

7. Kereskedelmi szövetséget főleg Angliával keresni . . .

8. A Balti- és Fekete-tengeren terjeszkedni . . .

9. Konstantinápolyhoz és Keletindiahoz lehetőleg közelebb jutni. A ki ott uralkodik, a világ urává lesz. E czélból szüntelen háborút indítani . . .

10. Az Ausztráliával való szövetséget buzgalommal keresni és ápolni; annak a Németország fölötti uralomra irányuló törekvését nyíltan támogatni, de titokban a német fejedelmek féltékenységét észlelni, oly módon, hogy mindkét fél segítségét kérvén, a jövőbeni uralkodás elérése czéljából Ausztria fölött protektorátust gyakorolni lehessen.

11. Az osztrák házat a törököknek Európából való kiűzésére megnyerni; e közben pedig a vetelkedést Konstantinápolyért azzal neutralizálni, hogy az elfoglalt részből egy darabot kapjon, mely azután alkalmas időben tőle megint el fog vétetni.

12. Tervszerűen oda kell működni, hogy a Magyarországnak és déli Lengyelhonban szétszórt schismatikus görögöket magunk köré gyűjtsük.

13. Mikor Svédhon megosztva, Perzsiá alávetve,

Lengyelország leigazva s Törökország meghódítva leen, legnagyobb titokban előbb a bécsi, azután a versaillesi udvarnak ajánlat lesz teendő, hogy velünk a világ uralmában osztozkodjék. Ha az egyik elfogadja, úgy az, eszköz gyanánt használandó fel a másik megsemmisítésére, midőn aztán a fenmaradó megsemmisítésére kerül a sor...

14. Ha az ajánlatot mindketten visszautasítanak, viszályba kell keverni őket, hogy kimerüljenek, és a döntő pillanatban Nyugatot orosz seregekkel elárasszani, egyidejűleg pedig Franciaországot — balti- és fekete-tengeri — két hajóhad segítségével ázsiai hordákkal ellépni. Ha egyszer ezen két ország alávetve van, Európa maradványa kardcsapás nélkül könnyen reánk szálland.

Igy lehet és kell Európát leigazni!

Föltéve, hogy mind ez koholmány, úgy jól reá illik a mondás: „Si non e vero, e bon trovato!” De ha nem léteznék is ezen czári végrendelet, a terv, a szándék Konstantinápoly meghódítására kétségtelenül létezik. Mi egyebet jelentene a hírhedt felirat *Cherson* város kapujára II. Katalin uralkodása alatt: „Itt vezet az út Konstantinápolyba”. Nem kézzelfogható bizonyíték-e erre nézve az 1829-ik évi hadjárat, midőn *Diebitsch* orosz fővezér Drinápolyt már bevette volt s az orosz falánkság csak a megijedt nagyhatalmak közbelépése folytán esett el a zsirusz konczótól; továbbá a krími háború, melynek folyamata alatt I. Miklós czár elkeseredésében sajátos módon meghalt; valamint a san-stefanoi szerződésnek 1878-ban a berlini kongresszuson lejátszódtott nagy kudarcza, melyről *Beaconsfield* az angol parlamentben így nyilatkozott: „Mi Oroszországnak megálljt kiáltottunk; eddig és ne tovább!” így szólunk hozzá.

A terv tehát megvan, s ez első sorban drága hazánkat nyugtalanítja. Nincs is a kemény harcok kikerülésére más remény annál, hogy időközben az alkotmányos szabadság Oroszországban is diadalra jut, mely aztán az önkényuralomnak kellő korlátozása folytán az orosz politika szekerét a hódítások pályájáról, a többi nemzetekkel való békés együttélés útjába zökkenti.

R. J.

VEGYES HIREK.

A Reményi Ede fogadásának előkészítésére kiküldött végrehajtó-bizottság ma szombaton d. u. a magyar kaszinó helyiségében ülést tart, melyre a tagok ezuttal is tisztelettel meghívattak.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter *Windt Lajos* kir. mérnököt, a brassó-vármegyei m. kir. államiépítészeti hivatal főnökét III. oszt. kir. főmérnöké nevezte ki. Együttal előléptette *Mikes Gyula* III. oszt. kir. főmérnököt II. oszt. kir. főmérnöké, *Kovács Gábor* I. oszt. kir. mérnököt III. oszt. kir. főmérnöké, *Gyárfás Győző* III. oszt. kir. mérnököt I. oszt. kir. mérnöké.

A Reményi Ede fogadásának előkészítésére kiküldött végrehajtó-bizottság lázas tevékenységet fejt ki s mindent elkövet, hogy Reményi Edének városunkban időzése ne csak a magyarság örömmünnepe legyen, hanem részt vegyen a fogadásban és ünneplésben Brassó városának minden polgára nemzetiségi különbség nélkül. E czélból tehát nemcsak az összes magyar egyesületeket, hanem a szász és román dalárdákat, a német és román kaszinót is felkérte a végrehajtó-bizottság, hogy Reményi Ede fogadtatásában és a tiszteletére rendezendő díszlakomán résztvenni szíveskedjenek. Reményi Ede minden valószínűség szerint hétfőn délután 3 órakor a gyorsvonattal érkezik városunkba s ekkor lesz az ünnepélyes fogadtatás a pályaudvaron, honnan a végrehajtó-bizottság s a többi egyesületek küldöttéi kocsin kísérik be a nagy művészt. Este a hangverseny után fog megtartatni a díszlakoma, melyre már jelentékeny előjegyzés történt s így sikere biztosítva van.

A Redout bezárásán illetőleg újabbán úgy értesültünk, hogy ez intézkedés iránt az utasítás már hónapokkal ezelőtt megadatott az illető helyről, miután azonban időközben a német színtársulat engedélyt kapott a játszásra, be kellett várni, míg annak sajonja lejár s csak ekkor lett az intézkedés fogantatosítható; a színház bezárása tehát nem magyar társulat ideérkezésének hírére történt s azzal semmi összefüggésben nincs. Mi nem akarjuk kutatni: hol és miért vajudott a rendelet végrehajtása oly hosszasan, s ki lett volna felelős egy történelmi szerencsétlenségért; elég tudnunk, hogy e veszedelmes tűzfészék valahára bezárattak.

A Reményi Ede cs. kir. udvari és kamaraművész által *Bodó Alajos* zongoraművész közreműködésével Brassóban rendezendő hangverseny műsora:

1. „Andante és Finale” a hegedűversenyből Mendelssohn, zongorakísérettel játszva Reményi Ede úr.
2. „Hösi magyar” átirta és előadja Reményi Ede úr.
3. a) „Nocturne” Chopin, b) „Menuette” Paderewski, c) „Berceuse” (bölcsődal) Huber Károly, d) „Perpetuum mobile” C. M. Weber, előadja Bodó Alajos úr.
4. a) „Romance” Chopin, b) „Barcarolle” Schubert, c) „Mazurka” Chopin, mindhárom átirta és előadja Reményi Ede úr. 5. a) „Rigoletto” ábránd, b) XV. magyar Rapszodia Liszt, zongorán előadja Bodó Alajos úr. 6. Magyar nemzeti népdalok Reményi, átirta és játszva Reményi Ede úr.

Helyárak: A három első sor körszék 2 frt, a három következő sorban 1 frt 50 kr, karzat és állóhely 60 kr.

Német színház. Az operatársaságnak csütörtökön volt utolsó és búcsuelőadása, mely alkalommal Verdi gyönyörű operája „Ernani” került színpadra. Az általában sikerült sajon méltó befejezést nyert e darab előadásával, mely egyúttal a társulat két legkitünőbb tagjának: Alfieri és Wodika jutalomjátéka is volt. A két jutalmazandó teljes sikerrel oldotta meg szerepét, előbbi mint Ernani, utóbbi mint Don Carlos, s a közönség részéről szép ovációkban is részesültek; a többi szereplő is joggal osztozott az est sikerében. Midőn az idény befejeztével Berger színgazgató tőlünk eltávozik, épen úgy meg lehet előgédve a Brassóban elért sikerrel, mint hálás közönsége, mely a pártolásban egyáltalán nem volt szűkkeblő.

Új zálogház. A brassói takarékos és önszegélyző szövetkezet azon kérésének, hogy a banküzlet egy kezizálogkölcson üzlettel kibővíthetessék, a most csütörtökön tartott törvényhatósági közgyűlésen hely adatott. E szerint az új zálogház 4000 forint óvadékot köteles letenni s arany- és ezerszeműért 11, egyéb zálogtárgyakért 12 százalékos kamatot szedhet. (Lám, a szegény ember, kinek nincs aranyeműje, itt is kurtúra jön.) — Készségkívül prosperálni fog az új zálogintézmény és sikerrel versenyezhet a városi zálogházzal, főleg ha a gorombaság kevésbé lesz kultiválva, mint emitt. Az Istenért, csak ebből minél kevesebbet!

Hangverseny. Alexi Sándor, a new-yorki metropoliton-opera kitűnő barytonistája, holnap, vasárnap rendez a „Nro 1” helyiségekben dal- és ballada-estélyt. A műsoron Reimann, Ernst, Lassell, Jensen, Bungert, Liszt stb. szerzők válogatott művei szerepelnek. Az előtűnő fekvő berlini és bécsi komoly s hízegő kritikák után itélve, nem közönséges műélvezetnek leszünk vasárnap részesei. Az érdekes hangversenyt a legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe. — Jegyek előzetesen Zeidner könyvkereskedésében és a hangverseny estjén a pénztárnál kaphatók.

Speciálista tyukszem-doktor. E czímet joggal meg lehet adni Czartoriczky Zsigmond sebésznek, ki jelenleg Brassóban tartózkodik s kinek a tyukszem gyógyítására speciális módszere van. Czartoriczky e módszer, melylyel a tyukszemet meggyógyítja, egyszerű és biztos. Ellensége a vágás mindentelje fájának, melyet nemcsak czeltalannak, de veszélyesnek is tart. — Czartoriczky e művészetének titkát Oroszországban tanulta, s eusmerő bizonyítványokat kapott a többek között dr. Petrik Ottó budapesti egyetemi tanártól, dr. Lobmayer Antal zágrábi országos egészségügyi tanácsostól, dr. Korda biharmegyei kórházi igazgatótól stb. — Bővebbet a hirdetek és fairagaszok.

Az ebtartási szabályrendelet, melyet a tanács újabban dolgoztatott ki, Brassó megye tavaszi rendes közgyűlése által tárgyalatott. E szerint a kutyadó így állapittatik meg: luxus-kutyák után 8 forint, vadász-kutyáért 1 frt, udvari kutyáért a városban 1 frt, a vidéken kettőért 1 frt, juhász-kutyáért 3 darabig 1—1 frt, azonfelül 8 frt fizetendő.

Holt csecsemőt találtak Csik-Taploca határán dolgozó munkások, kik a mezőn összerakott szalmaboglyák kazalba gyűjtésével foglalkoztak. Egy ilyen boglyában egy kis hűgyermek hullájára akadtak, kit anyja alig egy nappal ezelőtt szülhetett meg s a szalmát ráfordítván, a csecsemő megfuladt. Az eset Taploczán és a szomszéd községekben nagy izgatottságot szült, de a bűnös anya még eddig nem fődöttetett fel.

Reményi Edéről. A nagy művész 1860-ban tett körútja alkalmával sok kiüntetésben részesült. Így Kézdi-Vasárhelyen nagy ünneplésséggel fogadták. Hangverseny után a város érdemes tanácsa kinevezte tiszteletbeli polgáru, s a kiváltságos csizmadia-cseh inasnak szegődte, hogy rövid időn fölszabadsza tiszteletbeli tagnak, az illető okmányt utána küldvén. — De Reményi már elérte a csizmadiamesterség netovábbját is, miután Losonczon mesterré, Rimaszombatan pedig cseh-mesterré léptetett elő.

Az eltűnt. Udvarhely megye Magyar-Zsákok községéből ezelőtt tíz évvel egy fiatal, alig 14 éves székely leány nyomtalanul eltűnt. Tíz év óta híré sem hallották, és most a község nagy bámulatára, szülői és rokonai kimondhatatlan öröme haza került, de nem egyedül, hanem egy ügyes olasz emberrel, kivel szülői beleegyezésével megesküdött s így férj és feleség vált belőlük. A fiatal menyecske elkísérte férjét a meleg Olaszországba, hol állandóan lakni fognak.

Szász-Régen városában az ág. ev. egyház egy emeletes algimnazium építését elhatároztán, ezen építkezésnél előforduló munkálatok vállalatba adása végett május hó 6-án árlejés fog tartatni. Ajánlatok csak egyes munkákra tehetőek. Közlebbi föltételek a szász-regeni reáliskola igazgatóságánál tekinthetők meg.

Naiv kölcsonkérő. Egy öreg oláh paraszt fordult meg a napokban egy temesvári hivatalban, kérdezve, hogy kérvénye már visszaérkezett-e. „Kihez folyamodott?” tudakozódott a tisztviselő. „A királynhoz”, volt a válasz. Kerestek, kutattak, végül ráakadtak a folyamodványra, mely minden megjegyzés nélkül érkezett vissza, mert abban az öreg paraszt arra kérte a királyt, kegyeskedjék neki aratás utánig 50 frtot kölcson adni, hogy adóját lefizethesse. „De öreg, — kérdezte a tisztviselő — hogy lehet a királyt ilyesmivel terhelni?” — „Miért ne? — hangzott a bosszus válasz, — hiszen nem ingyen kértem. A folyamodásban beíratam, hogy kész vagyok jó kamatot fizetni.” És az öreg oláh családva távozott.

Jászberényben az intelligencia a sorozások alkalmával ott időző Hajdú Sándor alispán s a sorozó-

bizottság tiszteletére bankettet rendezett. A felkösztők során Hainzl, 68. gyalogezredbeli alezredes, a többek között ezeket mondá: „Poharamat üritem a magyar népre, melynek jellege olyan, mint az Alföld: tiszta s egyenes.” A német ajkú alezredes e rekonszenves mondása nagyon jó hatást tett a jelenlévőkre s általában a polgárságra.

Daczos leány. Selmezbányán egy bányásznak 16 éves leánya a fölötti elkeseredésében, hogy szülői nem vesznek neki új ruhát, elhatározta, hogy halálra éhezeti magát. Kilencz napig nem vett magához sem ételt, sem italt; midőn teljesen elgyöngült, beszállították a kórházba, de itt sem tudnak vele semmire menni. Kínálják, biztatják, fenyegetik — mind hiába. Legjobb lenne, ha az orvos új ruhát rendelne orvosságul, így talán felgyógyulna, — de szent Isten, milyen makacs asszony lesz majd e leányból, ha megéli Szegény jövendő férj!

Becsempészett gyermek. Pfaller Zseni bécsi színésznő azzal akart házasságra kényszeríteni egy bankárt, hogy anyának mondotta magát, sőt egy idegen csecsemővel álszület is rendezett. (Lám, mire jó még a színészet!) A hatóság azonban rájött a csalásra és letartóztatta a színjáték hősnőjét és statisztáit, a bűnös érdekársakat.

Vének büne. Petrics József kehidai lakos, 60 éves kora daczára elvett egy Vékony Julis nevű csinos fiatal leányt. A tűzről pattant menyecske azonban hamar megunt a hozzá nem illő koros embert és legények után kezdett járni. Petrics féltékenységében végzetes cselekedetre ragadtatta magát és a mult hó 24-én éjjel ágyban fekvő feleségét fejzecsapásokkal agyonvágta, a miért most a nagykanizsai törvényszék szándékos emberölés miatt 15 évi fegyházra ítélte.

Amerikai jogszolgáltatás. Kentuckyban egy nemrég lefolyt perben tanuk által be lett bizonyítva, hogy Harvey John Tillman Williamot 150-szer hazugnak, 72-szer juhtolvajnak, 52-szer szédelőgőnek nevezte és 104 ízben ígérte, hogy eldöngeti őt, mire aztán Tillman felbőszült s az öklével olyat ütött John úrnak a nyakára, hogy az meghalt bele. Az esküdtek ítélete úgy hangzik, hogy William ezt egy órával előbb is megtehetné volna.

Francia kegyetlenség. A „L'Illustration” feltűnést keltő czikkben eseteli azon kegyetlenségeket, melyeket Franciaország Szudánban a benszülöttek ellen folytatott rendszeres irtóháborúban elkövet. A rabszolgaszolgák 3 év óta jutalmakat kapnak, a mennyiben a foglyokat felelészben nekik engedik át és ezért kötelesek a foglyok másik részét megölni.

A magyar ipar diadala. A tűzoltószerkegyártása terén nemcsak hazánkban, de a külföldön is csak kevés iparosnak sikerült oly ritka szép eredményt elérni, mint Walsér Ferencz országsszerte ismert gyárosnak, kit méltán illet meg a hazai tűzoltószerkegyártása terén az úttörés érdeme. Hogy mily nagy tevékenységet fejtett ki Walsér Ferencz ez iparág fejlesztése érdekében, élönkon bizonyítja ama körülmény, hogy ez évben készült el az ő mintaszertőren rendezett gyárában a 10.000-ik tűzi-fecskendő. A hazai ipar iránt kiválóan érdeklődő és irányadó körök e nem csekély fontosságú esemény alkalmából méltányolni kívánták Walsér Ferencz érdemeit. E czéllra az országos iparegyesület vezérférfiai és a tűzoltóság köréből bizottság alakult, hogy az esemény emlékére fényes ünnepélyt rendezzen, melyre a hazai tűzoltók vezérférfiai kivül mindazokat az előkelőségeket is meghívta, kik a hazai gyáriparnak ez ága iránt érdeklődéssel viseltetnek. — A 10.000-ik fecskendőt véletlenül ép a magyar kikötő-város, Fiume vásárolta meg a fiumei tűzoltó-egylet részére. A bizottság kebeléből ennek folytán egy küldetés alakult, hogy az ünnepélyre a Fiumében időző József főherceget, a városi hatóságot s a fiumei kormány vezérférfiát meghívja. A fényes ünnepély e hó 11-én tartott meg a fővárosi vígadóban csaknem háromezáz meghívott részvétel mellett. Nemcsak a fővárosból, de az ország távolabbi vidékeiről, Fiuméből és Zágrábról is számosan jelentek meg. Az ünnepély napjára az ország minden részéből számtalan üdvözlő távirat érkezett az ünnepelt gyárhoz. A nagyszámú táviratok közül különösen kiemeljük József főhercegnak Fiuméből küldött következő táviratát: „Fogadják legőszintébb üdvözlőmet a magyar ipar és a hazai tűzintézményünk körül szerzett kiváló érdemeihez. Tartsa meg az Ur Isten még sokáig hazánk javára. József főherceg.” Az üdvözlők között látjuk gróf Khuen-Héderváry horvát bán, gróf Zichy Ágost fiumei kormányzó, Hertelendy József, Horváth Mihály, gróf Zichy József főispánok stb. üdvözlőin kivül gróf Széchenyi Ödön török altábornagy, a konstantinápolyi tűzoltók főparancsnoka, Falk Miksa, Lukács György államtitkár, gróf Batthyányi Lajos stbek táviratát. A kereskedelmi kamarák, tűzoltótestületek és magánosok ez élénk érdeklődése az ünnepelt iránt híven fejezi ki azt az általános megelégedést és örömet, melyet a hazai tűzoltó stb. szerek gyártásának felvirágzása országsszerte keltett.

Szerkesztői posta.

Dr. úrnak. Ily természetű czáfolatot csak valódi névaláírással közölhetünk.

Sz. J. és P. J. uraknak Helyt. A szerencsétlen „Czigónia” elkeresztelése sehogy sem akar sikerülni. Bizzuk hát csak a tanácsra.

N. P. úrnak. A csipkedés még megjárna — ha nem volna személyeskedés. Nem közölhető.

Felelős szerkesztő: Rozsondai János.

Kiadó-tulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

Brassó vármegye alispánjától.
Sz. 4611./1891.

Hirdetmény.

Brassó vármegyének számvevőileg felülvizsgált 1890. évi zárszámadatai az állandó választmánynak f. hó 11-én tartott gyűlésében tárgyalatván, az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §-a értelmében mai naptól kezdődőleg 15 napon át közszemlére kitétettek, mi oly megjegyzéssel hozatik köztudomásra, hogy azok az állandó választmány véleményével együttl az említett idő alatt a hivatalos órákban az itteni kiadó hivatalnál betekintheők.

Brassó, 1891. április 11-én.
Roll Gyula,
kir. tan. alispán.

Szám 292.—1891.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszterium az 1891. évi április hó 14-én kelt 12470. számú rendeletével a torda-nagyszében-brassói államút 216—217. szakaszán lévő 107. számú Reusori pataki hid helyreállítását 2981 frt 42 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából az 1891 évi május 14 ik napjának d. e. 10 órájára a fogaraszékes vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes föltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz — annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes föltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, napokint megtekintheők.

Fogaras, 1891. április 22.

Mejjegyzés: vakarás, vagy javítással az ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Fogaraszékes m. kir. építészeti hivatal.

**Dr. Szalárdi és dr. Temesváry
szülészeti
magánintézete**

Budapest, VI. Hermina-út 9.
Orvosi felügyelet. — Gondos ápolás.
Jó ellátás. — Ápolási díj egy napra
(a szüléssel együtt) 2—6 frt.
Kiváratra prospectus.

Ócska rezet

vásárol
Teutsch Gyula
Brassóban
Fekete-utca 73. sz. a.

Gyári szabott árak.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Kapu-utca 26. száma alatt lévő

Mödlingi cipőraktárt

átvettük és azt a kor igényeinek megfelelően, mindenmü, de csakis jó anyagokból összeállított, női, férfi és gyermek lábbeliekkel rendeztük be.

Ajánljuk különlegességeinket fájós lábakra.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk, a melyhez a láb hossza és torokbőség szükségeltetik.

A n. é. közönség becses pártfogását kérjük illő tisztelettel

Stein és Gámentzy.

A cipők árai a talpon bevesve vannak a gyár által.

Brassó, nyom. ALEXI könyvnyomdájában.

CZARTORYJSKY ZSIGMOND

legkedveltebb s hírneves specialista
a sebészet ptr. Varsóból (Lengyelország)

keresztül utaztában rövid ideig itt tartózkodik s bátorodik a n. é. közönséggel tudatni, miszerint hosszú éveken át tartó gyakorlat után sikerült neki a legöregebb és legelterjedtebb

tyukszem, fagydaganat, szemölcs és lenyomásokat,

valamint benőtt körmököt, kivágás, kiégetés, vagy vérzés nélkül, csak a legegyszerűbb természetsszerű, biztosan ható módszer alkalmazásával pár perc alatt biztosíték mellett gyökeresen, a legkisebb fájdalom nélkül eltávolítani.

Miután ezen találmánya az orvosi kollegium által mint legjobb szer elismertetésén s Amerika-, Angol-, Francia-, Orosz-, valamint Magyarországon a közönség részéről barát-ságos elismerésben részesül, reméli, hogy ezen megelégedést itt is kiérdemli.

Elismerő levelek Európa legtekintélyesebb orvosai s egyet. tanárai által, így budapesti orvosok s tanárok által kiállítva, u. m.: dr. Petrik Ottó, dr. Holló L., dr. Günther A., dr. Kosztka Emil, m. kir. huszárezredorvos, dr. Petz Lajos, kórházi igazgató, dr. Knopp Ferd. országos gyógyintézeti főorvos, dr. Gottschalk Ferencz, városi főorvos Eszéken, dr. Lobmayer Antal egyetemi tanár és m. kir. közegészségi tanácsos Zágrábban; stb., valamint számos legmelegebb köszönő-iratok magasabb személyiségek részéről, bárkinek szíves betekintésül rendelkezésre állanak és bizonyítják e módszer kitünő hatását.

Rendel: d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Brassóban az „Európa“ szálloda 16. szoba. — Kiváratra házon kívül is. Tiszteletdíj csekély. — Szerdán és pénteken délelőtt szegényeknek díjtalan.

Házeldás.

Brassóban a középső Uj-utczában 11. sz. alatti, jókarban lévő

HÁZ

szabadkézből eladó.

A föltételek iránt értekezhetni Csorlai János szomszédatyánál Martonfalván (Czenkalja).

Egy kitünő karban lévő
Seifert-féle

Tekeasztal

(CARAMBOL)

azonnal eladó, esetleg bérbe adandó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nagy végeladás Laskai Árpádnál Brassóban

Virágosor 12. (új) sz. a.

„Hatóságilag engedélyezve.“

Üzletfelhagyás következtében eladom jól berendezett áru-raktáromat, mely áll: női és uri posztók, női és gyermek con-fectiók, salon- és futószőnyegek, muffok, selyemszövetek és szalagok, különféle függönyök és más itt fel nem sorolt divat- és használati czikkekből, — tetemesen leszállított áron, azonnali fizetés mellett.

A t. közönségnek tehát eme hatóságilag engedélyezett vég-eladásnál jó alkalma van szükségleteit a legelőnyösbb módon fedezni.

A végeladás csak rövid ideig tart.

Tisztelettel **Laskai Árpád.**

Megállj! — Mi van itt? — Félig ajándék cipőárunk!

H O I ?

SABADEANU J. cipő- és kalapáru-raktárában

Brassóban, Kapu-utca 10. új 485. régi sz. a.

Ritka alkalmi vétel és eladás!

Egyik legnagyobb cipőgyári társaság feloszlása következtében sikerült egy nagy részlet divatos, solid, új készítmény és mind kézzel dolgozott (nem gépen varrott) cipőárut oly jutányos áron bevásárolnom, hogy ama kedvező helyzetben vagyok, miszerint — a míg a készlet tart — egy pár finom férfi czugos topánt vikszosbőrből vagy papentbőrből

* csupán 2 frt 90 krért, egy női zerge- v. patent bőr cipőt 2 frt 80 krért * árusíthatok, azonban csak készpénzfizetés mellett.

Keveset nyerni! Sokat árusítani! Semmit felírni! ez az én elvem

A nem parthiárunk körülbelüli leszállított árai:

Férfi cipőárunk:	Női cipőárunk:
Vikszosbőr czugos topán szegzeve 3.10	Patentbőr czugos topán . . . 2.90
Patentbőr czugos topán szeg. 3.50	Vikszos és buoffbőr 2.80
Zerge- vagy borjúbőr . . . 3.80	Zerge sattinbőr legfinomabb . 3.50
Legfinomabb francia vikszos keztyűbőr czugos topán . 4.50	Keztyűbőr legfinomabb . . . 3.80
Legfinomabb francia salon-lack czugos topán 4.80	„ lakkbőr besetz-el . 4.50
Legfinomabb francia kidbbőr czugos topán 4.50	Hegymászó topán 3.80
Patent és vikszosbőr hegy-mászó topán 4.50	Brünel czugos cipő 2.80
Kivágott sétacipők 3.—	„ kivágott cipő 2.50
Legfinomabb borjúbőr vikszos féleszímák 6.50	„ és zergebőr saloncipő 2.—
Válódi orosz bagaria vadász-térdesizma 9.50	Zerge és patentbőr kivágott fűzős cipő szegezett . . . 2.60
Bagaria vadász térdesizma . 7.50	Drill és vászon fűzős cipők 1.80
Kemény tehénbőr munkás-cizma 5.50	Házi és tornacipők és pan-tofflik —.80
Házi és tornacipők és pan-tofflik —.90	Gyermek zergebőr gombos-topán 1.25
	Gyermek fűzős cipők minden színben —.45
	Arkülönbség: besetz és káplival 50 kr; kettős talp 30 kr; felső kettőstalp 50 kr; gombolás és debardner 50 krral több.

Minden itt fel nem sorolt cipőárunk leszállított áron kaphatók.

Különlegességek a legfinomabb karlsbadi cipőárunkban, francia chevreaux, polonás, sport gombolás és párisi fűzős cipők, férfiak és nők számára mindig nagyon leszállított áron kaphatók.

Megrendelések mérték után, valamint javítások is elfogadotnak s pontosan eszközöletnek.

Vidéki megrendelések a nagyság száma, alak és minőség megnevezése mellett utánvét mellett teljesítetnek és meg nem felelő kicseréltetik.

Nagy raktárt tartok fenn továbbá férfi- és gyermek filcz és spárteri kalapokból bámulatos olcsó árak mellett. — Bőr gamasnik, úti és komódsipkák 30 krtól fennebbi áron.

Megállj! — Mi van itt? — Félig ajándék cipőárunk!

Megállj! — Mi van itt? — Félig ajándék cipőárunk!